

[Startside](#) > ... > [Domstolsprocedurer](#) > [Civilretlige Sager](#) > [Bevisoptagelse](#) > [Sweden](#)

Bevisoptagelse

Indholdet er leveret af

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Bevisbyrde

1.1 Hvad er reglerne om bevisbyrde?

Svensk ret bygger på princippet om fri bevisførelse og fri bevisbedømmelse. Retten skal, efter nøje bedømmelse af alt det, der er fremkommet under sagen, afgøre, hvad der er bevist. Det er retten, der afgør, hvilken vægt beviset skal tillægges.

Visse regler for bevisbedømmelsen er fastlagt i retspraksis, bl.a. bevisbyrdens placering. En forenklet hovedregel med mange undtagelser er, at den som påstår noget, også skal bevise det. Hvis det har været lettere for en part at sikre sig beviser som følge af en bestemt omstændighed, påhviler bevisbyrden ofte ham eller hende. At en af parterne har haft svært ved at føre bevis for et bestemt forhold, kan også tillægges betydning ved placeringen af bevisbyrden. Hvis for eksempel en person kræver betaling af en fordring, skal vedkommende kunne bevise, at han eller hun har en fordring på modparten. Hvis modparten hævder, at beløbet allerede er betalt, er det ham eller hende, der har bevisbyrden herfor. I erstatningssager er det normalt den, der hævder at have lidt skade, der skal løfte bevisbyrden. Omvendt bevisbyrde forekommer også.

Hvis de fremlagte beviser ikke er stærke nok, kan retten ikke lægge den pågældende omstændighed til grund for sin afgørelse. I sager, hvor omfanget af en skade skal vurderes, gælder der en undtagelse, hvorefter retten kan anslå skaden til et rimeligt beløb, hvis det er umuligt eller særlig vanskeligt at føre bevis for skadens størrelse.

1.2 Er der regler, der fritager for at føre bevis for bestemte forhold? I hvilke tilfælde? Er det muligt at føre bevis for, at en bestemt formodningsregel ikke er gyldig?

Se svaret på spørgsmål 1.1.

1.3 I hvor høj grad skal retten være overbevist om et forhold for at basere sin dom på det pågældende forhold?

De krav, der stilles til bevisets styrke, afhænger af sagens art. I civile søgsmål kræves det normalt, at den pågældende omstændighed skal være underbygget. I visse civile søgsmål kan kravet til bevisets styrke være mere lempeligt. Dette gælder f.eks. i sager om forbrugerforsikring, hvor det anses for tilstrækkeligt, at sandsynligheden for at en forsikringsbegivenhed er indtruffet, er større, end for at den ikke er indtruffet.

2 Bevisoptagelse

2.1 Kræver bevisoptagelse altid, at en part skal anmode herom, eller kan dommeren i visse tilfælde også optage bevis af egen drift?

Parterne har selv ansvaret for bevisførelsen. I indispositive sager, dvs. sager vedrørende spørgsmål, som parterne ikke kan indgå et forlig om, har retten mulighed for at anordne bevisoptagelse, uden at nogen af

parterne har anmodet herom. Det kan forekomme i sager om forældremyndighed eller samværsret, at retten finder, at forklaringerne skal suppleres med yderligere bevisførelse. I søgsmål, hvor parterne kan indgå forlig, såkaldt dispositive sager, kan retten ikke af egen drift anordne bevisoptagelse.

2.2 Hvad sker der efterfølgende, hvis dommeren imødekommer en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse?

Bevisførelsen finder sted under hovedforhandlingen.

2.3 I hvilke tilfælde kan en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse afvises af retten?

Retten kan afskære bevisførelse, hvis det, som den pågældende part ønsker at bevise, er uden betydning for sagen. Det samme gælder, hvis bevisførelse ikke er påkrævet, eller hvis det er åbenbart, at bevisførelse ikke vil føre til noget resultat. Desuden findes der regler om, at skriftlige vidneudsagn kun må anvendes i særlige undtagelsestilfælde.

2.4 Hvilke forskellige bevismidler findes der?

I Sverige findes der i princippet fem forskellige slags beviser (bevismidler). Disse er:

- dokumentbevis
- vidneforklaringer
- afhøring af parter
- afhøring af sagkyndige
- syn og skøn

2.5 Hvad er procedurerne for vidneforklaringer, og adskiller de sig fra procedurerne for udtalelser fra sagkyndige? Hvad er reglerne for afgivelse af skriftlig forklaring og fremlæggelse af sagkyndiges rapporter/udtalelser?

Et vidne skal som hovedregel afgive mundtlig forklaring i retten. Som hovedregel kan skriftlige vidneudsagn ikke påberåbes. Hvis retten tillader det, kan et vidne imidlertid benytte notater for at opfriske sin hukommelse. Den part, som har begæret vidnet ført, indleder vidneafhøringen (såkaldt hovedforhør), medmindre retten bestemmer andet. Derefter får modparten adgang til at afhøre vidnet (modforhør). Efter modforhøret kan den, som har begæret vidnet ført, og retten stille yderligere spørgsmål.

Hvad angår sagkyndige vidner, skal den sagkyndige som hovedregel afgive en skriftlig erklæring. Hvis en af parterne fremsætter begæring herom, og det ikke er åbenbart overflødigt, skal den sagkyndige tillige afgive mundtlig forklaring. Mundtlig forklaring skal også finde sted, hvis det er nødvendigt, at han eller hun afhøres direkte i retten.

Hvis søgsmålet skal afgøres efter en hovedforhandling, f.eks. for at afhøre vidner, skal skriftlige beviser og erklæringer fra sagkyndige principielt læses op på retsmødet, så retten i sin afgørelse kan tage hensyn til materialet. Retten kan dog beslutte, at skriftlige beviser skal anses for optaget under hovedforhandlingen, uden at det er nødvendigt, at de læses op.

2.6 Har visse procedurer for bevisførelse større vægt end andre?

I Sverige gælder princippet om fri bevisbedømmelse. Der findes således ingen lovfæstede principper om forskellige bevisers vægt. I stedet afgør retten, hvad der kan anses for bevist på baggrund af en selvstændig bedømmelse af det, der er fremkommet under sagen.

2.7 Er visse procedurer for bevisførelse obligatoriske, når bestemte forhold skal bevises?

Princippet om fri bevisbedømmelse indebærer, at der ikke findes regler om, at der kræves bestemte bevistyper for, at visse omstændigheder kan anses for bevist. Retten foretager i stedet en helhedsbedømmelse af sagens omstændigheder, når den afgør, hvad der er bevist.

2.8 Er vidner ved lov forpligtet til at afgive forklaring?

I Sverige er der almindelig vidnepligt. Det betyder, at en person, der indkaldes som vidne, som hovedregel er forpligtet til at afgive vidneforklaring.

2.9 I hvilke tilfælde kan de nægte at afgive forklaring?

En person er ikke forpligtet til at vidne i sager, hvor dennes nærmeste er part. Et vidne kan nægte at udtale sig om et bestemt forhold, hvis forklaringen ville indebære, at vidnet derved tvinges til at afsløre, at han eller hun har begået en strafbar eller vanærende handling. Et vidne kan også under visse omstændigheder vægre sig ved at udtale sig om forretningshemmeligheder. Der findes visse begrænsninger i vidnepligten for bestemte erhverv f.eks. sundheds- og sygehuspersonale.

2.10 Kan en person, der nægter at afgive forklaring, straffes eller tvinges til at afgive forklaring?

I indkaldelsen til retsmødet underrettes vidnet om, at udeblivelse kan medføre bødestraf. Hvis vidnet udebliver, pålægges vedkommende en bøde, medmindre han/hun er udeblevet med gyldig grund, f.eks. sygdom. Hvis et vidne udebliver, kan retten også beslutte at lade vidnet afhente ved politiets foranstaltning. I sidste instans kan retten lade vidnet tage i forvaring, hvis han/hun uden gyldig grund nægter at afgive vidneforklaring eller at besvare spørgsmål.

2.11 Er visse personer fritaget for at afgive vidneforklaring?

Hvis den, der er indkaldt som vidne, er under 15 år eller lider af en psykisk sygdom, afgør retten ud fra omstændighederne, om han eller hun skal afgive vidneforklaring. Se også afsnit 2.9.

2.12 Hvad er dommerens og parternes rolle ved afhøring af vidner? Under hvilke omstændigheder kan et vidne afhøres ved brug af videomøde og andre tekniske hjælpemidler?

Den part, som har begæret vidnet ført, indleder normalt vidneafhøringen (hovedforhør). Derefter kan modparten stille spørgsmål (modforhør). Efter modforhøret kan den, som har begæret vidnet ført, og retten stille yderligere spørgsmål. Retten afviser spørgsmål, som helt åbenbart er sagen uvedkommende, er forvirrende eller på anden måde utilbørlige.

Parter, vidner og andre som skal deltage i et retsmøde, skal kunne deltage på afstand via videokonference, hvis det er hensigtsmæssigt. Hovedreglen er dog stadigvæk, at den, som skal deltage, skal give møde i retten.

En vidneafhøring kan foregå pr. telefon, hvis dette er hensigtsmæssigt, f.eks. af hensyn til de udgifter, det ville medføre, hvis vidnet skulle give møde i retten, og under hensyn til, hvilken betydning det har, at vidnet afhøres personligt under retsmødet.

3 Vurdering af beviset

3.1 Kan retten tage hensyn til beviser, som en part har tilvejebragt på ulovlig vis?

Princippet om fri bevisbedømmelse indebærer, at det kun i visse sjældne undtagelsestilfælde er forbudt at anvende bestemte bevistyper. At bevismaterialet tilvejebringes på en retsstridig måde, er altså i princippet ikke til hinder for, at beviserne påberåbes under retssagen. Dette forhold kan derimod få betydning ved afvejningen af beviserne, idet beviset tillægges begrænset vægt.

3.2 Tillægges en parts egen forklaring værdi som bevismiddel?

En part kan ikke vidne, men derimod afhøres under ed (sanningsförsäkren). Parten afgiver i så fald forklaring under strafansvar.

4 Har denne medlemsstat i overensstemmelse med artikel 2, stk. 1, i

forordningen om bevisoptagelse angivet andre myndigheder, der har kompetence til at optage bevis i forbindelse med retssager på det civil- og handelsretlige område inden for rammerne af forordningen? I bekræftende fald, i hvilke sager kan de så optage bevis? Kan de kun begære bevisoptagelse, eller kan de også bidrage til bevisoptagelsen på grundlag af en begæring fra en anden medlemsstat? Se også meddelelser afgivet i henhold til artikel 2, stk. 1, i forordningen om bevisoptagelse

Nej, bevisoptagelse anordnes udelukkende af retten.

■ Sidste opdatering: 04/05/2026

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJN-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.